

ØKONOMISKE KONSEKVENSBEREGNINGER AUGUST 2016

NOTAT NR. 1617

Dette notat viser økonomiske gevinster/tab ved produktivitetændringer for mange vigtige måleparametre udregnet i DB/enhed og ved forskellige noteringer. Den vejledende priskorrektion for overvægtigt galtgrise ved køb er også beregnet.

INSTITUTION: VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

FORFATTER: MICHAEL GROES CHRISTIANSEN

UDGIVET: 2. SEPTEMBER 2016

Dyregruppe: Søer, smågrise, slagtesvin, galtgrise, sogrise

Fagområde: Økonomi

Sammendrag

Dette notat viser konsekvenser af afvigende produktivitet i forhold til den beregnede smågrisenoterings forudsatte produktivitet. Værdien af mange produktivitetændringer er noteringsafhængig, og derfor er der regnet med 9,75 kr./kg slagtekrop i notering +/- 1 kr./kg i 0,5 kr./kg intervaller. So-, smågrise- og slagtesvinefoder er sat til henholdsvis 1,56 kr./FEso og 2,09 og 1,53 kr./FEsv i beregningerne.

Der er lavet følsomhedsberegninger på, hvor meget DB pr. enhed kan rykkes, hvis effektiviteten forbedres på bedriften med anvendte pris og produktivitsniveau. Udover dette er der for produktivitetstallene vist, hvad noteringsændringer betyder for nøgletallets værdifastsætning.

Notatet er suppleret med en række vejledende værdifastsætninger, som tit drøftes i svineproduktion. Vejledende værdifastsætning af 1 kr./kg i "løbende forudbetalt efterbetaling" har en værdi på 3,7 kr./slagtesvin. Der er en vejledende priskorrektion på -16,6 kr. /smågris i prisafslag ved køb af 100 pct. galtgrise.

Historiske udviklinger har betydning for værdifastsætning af egenskaber. Forskellen i kødprocent mellem sogrise og galtgrise i perioden 2004-2015 er vokset fra den laveste målte forskel på 1,25 i 2012 til 1,57 procentpoint i 2015. Der forventes en kødprocent forskel på ca. 1,80 i 2016 mellem so- og galtgrise. Forskelle over årene skyldes hovedsageligt ændringer i klassificeringsudstyr på slagterier. Ændringer i avl, fodring og besætningsmanagement har næppe haft den store betydning for den observerede udvikling. Der henvises til appendiks for en kort redegørelse. Den gennemsnitlige kødprocent har stort set været uændret/stigende i perioden 2004-2015.

Materiale og metode

Formålet er at beregne de økonomiske konsekvenser ved afvigelser i effektivitet i forhold til landsgennemsnittet. Konsekvenserne beregnes også ved forskellige noteringer.

Beregningerne er baseret på grundlaget for den beregnede smågrisenotering [1]. Med diverse korrektioner og indregning af efterbetaling forventes den gennemsnitlige afregningspris at blive ca. 10,55 kr. pr. kg. Dette svarer til en DC-notering på 9,75 kr./kg.

Tabellerne er beregnet på basis af de foderpriser, som er vist i tabel 1, og med de smågrisepriser, som disse foderpriser vil give i Den beregnede Smågrisenotering under vekslende noteringer.

Tabel 1. Foderpriser (indkøbt) som er brugt i analysen

Type foder	Kr./FEsv
Sofoder	1,56
Fravænningsblanding	3,20
Smågrisefoder	1,89
Vægtet smågrisefoder	2,09
Slagtesvinefoder	1,53

Der lavet følsomhedsanalyser på +/- 2 gange 0,5 kr./kg i afregningspris til begge sider i forhold til en notering på 9,75 kr./kg i midten, som både påvirker smågrise- og slagtesvineproducenten. For de forhold, der har indflydelse på produktiviteten, f.eks. daglig tilvækst, dødelighed og levendefødte grise,

øges den økonomiske effekt med stigende/faldende notering i nominelle kroner. Der regnes i dækningsbidrag (DB) pr. enhed i tabellerne.

Øvrige forudsætninger udover foderpriser er vist i tabel 2.

Tabel 2. Diverse forudsætninger om effektivitet I beregningerne

Enhed	Produktion eller produktivitet
Levendefødte pr. kuld	16,00
Døde i diegivningsperioden i pct.	13,20
Fravænnede grise/kuld	13,89
Kuld pr. årsso	2,29
Fravænnede grise pr. årsso	31,80
Spilfoderdage pr. kuld	13,29
Daglig tilvækst smågrise, g/dag	444
FEsv/kg smågrise	1,87
Daglig tilvækst slagtesvin, g/dag	934
FEsv/kg tilvækst slagtesvin	2,78
Kødprocent	60,4
Gns. slagtevægt	85

Omkostningen ved en spildfoderdage/kuld/årsso er her beregnet som en afledt effekt af faringsprocenten i en model.

Rentepåvirkning er lavet ud fra modelberegninger, hvor gennemsnitligt ca. 50 pct. af den investerede kapital i staldbygninger osv. vil være tilbagebetalt. Mange besætninger vil derfor have større rentefølsomhed end her beregnet.

Nogle slagterier har ikke efterbetaling, men udbetaler et fast beløb over året sammen med deres notering. Dette kaldes her løbende forudbetalt efterbetaling. En marginal højere afregningspris over året i stedet for en efterbetaling i december baseret på årligt leverede fra oktober til oktober har en økonomisk værdi i form af potential rentebesparelse for producenten.

Værdien af "løbende forudbetalt efterbetaling" i kr. slagtesvin kan beregnes som:

Slagtevægt i kg * efterbetaling i kr./kg * årlig rentesats pa (14/12 måneder) *0,5

Årlig rentesats sættes her til 7,5 pct. pa via en kassekredit, men kan være højere eller lavere på besætningsniveau.

Resultater og diskussion

Med de anvendte foderpriser og afregningspriser er der en meget lille afstand op til nulpunktsnotering på ca. 7 øre/kg. Dette svarer til, at der kun er et minus på 7 kr./gris produceret fra løbning til slagtning. EBID (indtjening før renter og afskrivninger) ligger på plus 43, 22 og 68 kr./gris for henholdsvis fravænnede grise, smågrise 7-30 kg og slagtesvin. De fleste svineproducenter vil derfor med anvendte prissæt være i stand til at få nogen egenkapital forrentning og servicere deres tilbagebetalinger i perioden. Det må dog bemærkes, at de senere års dårlige bytteforhold har øget rentebelastningen i forholde til anvendte model som er en her og nu rentabilitetskalkule med aktuelle priser.

Tabel 3. Afstand til nulpunktsnotering og resultat pr. enhed (EBID) før renter og afskrivninger som funktion af DC notering. Ifølge beregnet smågrisenotering

Notering	Kr./kg slagtekrop	8,75	9,25	9,75	10,25	10,75
+/- afstand til nulpunktsnotering i kr./kg	Kr./kg slagtekrop	-1,08	-0,58	-0,08	0,42	0,92
Rentabilitet/gris fra løbning til slagtning	Kr./gris fra 0-111 kg	-92	-50	-7	35	78
EBID fra løbning til slagtning/kr./gris	Kr./gris fra 0-111 kg	48	90	133	175	218
EBID pr. fravænnet	Kr./7 kg gris	15	29	43	56	70
EBID pr. smågris	Kr./7-30 kg gris	8	15	22	29	36
EBID pr. slagtesvin	Kr./30-111 kg gris	24	46	68	90	112

I de næste afsnit vises alle resultater er opdelt i søer til og med fravænning, smågrise fra 7-30 kg og slagtesvin 30-110 kg.

Søer til og med fravænning (7 kg)

Følgende økonomiske konklusioner, som primært er hentet fra kolonnen med 9,75 kr./kg i notering fremgår af tabel 4:

- DB pr. årssø er 3.240 kr./årssø ved angivne prisniveauer.
- +/- 1 kr./kg i notering ændrer prisen ved 7 kg med ca. 28 kr./fravænnet gris ved 7 kg.
- +/- 1 kr./kg i notering ændrer DB/årssø +/- 868 kr./årssø.
- En ekstra levendefødt pr. kuld ændrer DB/årssø med 431 kr. ved en notering på 9,75 kr./kg.
- +/- 1 fravænnet gris mere pr. årssø øger DB med 217 kr./årssø.
- Reduktion af pattegrisedødeligheden i farestalden har en værdi på 358 kr./årssø pr. 5 pct. point reduktion.
- Værdi af øget fravænningsvægt er ifølge kg reguleringen i beregnet smågrisenotering på 329 kr./årssø ud fra alt andet lige betragtninger.
- Øget fravænningsvægt vil oftest involvere et større sofoderforbrug eller måske mælkeerstatninger. Hvis der indregnes øget sofoderforbrug reduceres værdien af 1 kg øget fravænningsvægt til ca. 205 kr./årssø.
- En faringsprocent som ændres med +/- 1 procentpoint i forhold til 88,5 % har en værdi på 24 kr./årssø.

- Værdien af spildfoderdage per kuld er ca. 42 kr./årsso.

Tabel 4. Økonomisk konsekvenstabel for søer til og 7 kg. August 2016

Notering: DC, kr./kg		8,75	9,25	9,75	10,25	10,75
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg		9,55	10,05	10,55	11,05	11,55
7 kg pris		189	203	217	230	244
Søer til fravænnning	+/- ændring	Kr. pr. årsso	Kr. pr. årsso	Kr. pr. årsso	Kr. pr. årsso	Kr. pr. årsso
DB pr. årsso	Notering	2.372	2.806	3.240	3.674	4.108
Levendefødte grise pr. kuld*	+/- 1 gris	376	404	431	458	485
Fravænnede grise pr. årsso	+/- 1 gris	189	203	217	230	244
Døde i diegivningsperioden**	+/- 5 pct. point	308	333	358	383	408
Fravænningsvægt***	+/- 1 kg	285	307	329	351	373
Fravænningsvægt -øget Sofoderforbrug ****	+/- 1 kg	161	183	205	227	249
Spildfoderdage pr. kuld*****	+/- 1 dag pr. kuld	36	39	42	44	47
Faringsprocent*****	+/- 1 pct. point	21	22	24	25	27
Noteringsuafhængige værdier						
Prisændring eget sofoder	+/- 0,1 kr. pr. FEsv	147	147	147	147	147
Rente	+/- 1 pct. point	204	204	204	204	204

* 7 kg pris x 0,868 x 2,29

** (lev.fødte x 0,05 x 2,29- (5,5 kg pattegrisetilvækst x 2,5 FEso/kg tilvækst) x kr./FEso)

*** Værdi ifølge den beregnede notering dvs. kg regulering alene, eller fratrukket forventet øget sofoder.

**** Hvert kg øget frav. vægt koster 2,5 FEso x kr./FEso

***** se metode tabel 4

Værdi af faringsprocent og spildfoderdage er beregnet via en model, hvor resultaterne står i tabel 5. En forbedring af faringsprocenten med 1 procentpoint øger fravænnede grise pr. årsso med 0,11 grise. Hvis faringsprocenten kan øges i besætningen falder aktiviteten i løbeafdelingen fordi der skal løbes færre søer årligt. Dette giver et lille fald på KS udgifterne. Der må forventes en lille stigning i foderforbruget pr. årsso på ca. 2,11/1,56 dvs. kun 1,33 flere FEso/1 pct.point ændring i faringsprocent, som følge af øget aktivitet i farestalden.

Tabel 5. Effekt af faringsprocent på 88,5 pct. +/- 5 pct. Modellen passer på gennemsnitligt stabile faringsprocenter over en periodelængde

Faringsprocent indlagt	83,5	88,5	93,5	Middel + 1 faringsprocent
Enhed	Kr./årsso	Kr./årsso	Kr./årsso	
Salgsindtægt/årsso	6.752	6.890	6.997	24,57
Sofoder i kr./årsso	2.202	2.214	2.223	2,11
KS i kr./årsso	188	181	174	-1,40
DB/årsso	4.362	4.496	4.600	23,87
DB pr. fravænnet	140	141	142	0,25
Spildfoderdage pr. kuld	16,6	13,3	10,9	-0,57
Kuld pr. årsso	2,24	2,29	2,33	0,01
Fravænnede grise pr. årsso	31,2	31,8	32,3	0,11

Smågrise 7-30 kg

Følgende økonomiske konklusioner, som primært er hentet fra kolonnen med 9,75 kr./kg i notering fremgår af tabel 6:

- Der forventes et DB niveau på 53 kr./smågris ved angivet prisniveau.
- +/- 1 kr./kg i notering ændrer salgsprisen ved 30 kg med ca. 42 kr./smågris.
- Som følge af prisændringer på indsatte smågrise ændrer DB/smågris fra 7-30 sig med ca. 14 kr./smågris for hver 1 kr./kg i noteringsændring.
- Ændret afgangsvægt omkring de 30 kg resulterer i ca. +/- 5,7 kr./kg i øget salgsværdi kr./smågris. Hvis smågrisen sælges ved 35 kg i stedet for 30 kg øges salgsindtægten med ca. 28 kr./smågris.
- En ændring +/- 1 kg mht. salgsvægt pr. smågris ændrer DB med +/-1,78 kr./smågris. Her er der korrigeret for marginalt foderforbrug.
- Værdi af +/- 10 gram i daglig tilvækst har en værdi på 1,1 kr./smågris.
- En reduceret smågrisedødelighed på 1 procentpoint giver ca. 2,9 kr. pr. produceret smågris.
- Egne foderpriser 10 øre/FEsv under det angivne niveau i tabel 1, kan øge DB med 4,3 kr./gris.

Tabel 6. Økonomisk konsekvenstabel for smågrise 7-30 kg. August 2016

Notering: DC, kr./kg		8,75	9,25	9,75	10,25	10,75
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg		9,55	10,05	10,55	11,05	11,55
Smågrisepris 7 kg	kr./gris	189	203	217	230	244
Smågrisepris 30 kg	kr./gris	330	351	372	392	413
Afgangsvægt	+/- 1 kg	5,3	5,5	5,7	5,9	6,0
Smågrise	+/- ændring	Kr. pr. gris	Kr. pr. gris	Kr. pr. gris	Kr. pr. gris	Kr. pr. gris
DB per gris	Notering	39	46	53	60	67
Daglig tilvækst, g/dag*	444 +/- 10 gram	0,8	1	1,1	1,3	1,4
DB ændring ved ændring i afgangsvægt**	+/- 1 kg	1,42	1,60	1,78	1,96	2,14
Dødelighed	+/- 1 pct. point	2,6	2,8	2,9	3,1	3,3
Noteringsuafhængige værdier						
FEsv/kg tilvækst	+/- 0,1 FEsv	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
Prisændring eget smågrisefoder	+/- 0,1 kr. pr. FEsv	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Rente	+/- 1 pct. point	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9

*Øget dgl. tilvækst bruges til at producere flere smågrise pr. stiplads. ** korrigeret for marginalt foderforbrug

Slagtesvin

Følgende økonomiske konklusioner, som primært er fra kolonnen med 9,75 kr./kg i notering fremgår af tabel 7:

- Ved en notering på 9,75 kr./kg forventes der 131 kr. DB/slagtesvin.
- For hver gang noteringen ændres med +/- 1 kr./kg ændres salgsindtægten med ca. 85 kr./slagtesvin.
- En noteringsændring på +/- 1 kr./kg ændrer DB/slagtesvin med ca. 44 kr./slagtesvin fordi smågriseprisen også ændres med noteringsændringer.
- +/- 100 gram/daglig tilvækst giver mellem 0-12,6 kr./slagtesvin i ændret DB. Nullet angiver, at ikke alle kan omsætte øget daglig tilvækst til noget pga. deres produktionstilladelse.
- +/- 1 kg slagtevægt i basis har ca. en værdi på 3,7 kr./slagtesvin fratrukket et marginalt foderforbrug pr. kg tilvækst.
- Døde og kasserede slagtesvin har en værdi på +/- 6,3 kr./slagtesvin pr. procentpoint.

Table 7. Økonomisk konsekvenstabel for slagtesvin fra 30 kg indsættelsesvægt til 85 kg slagtevægt. August 2016

Notering: DC, kr./kg		8,75	9,25	9,75	10,25	10,75
Afregningspris inkl. efterbetaling, kr./kg		9,55	10,05	10,55	11,05	11,55
Smågrisepris 30 kg		330	351	372	392	413
Slagtesvin	+/- ændring	Kr. pr. gris	Kr. pr. gris	Kr. pr. gris	Kr. pr. gris	Kr. pr. gris
DB pr. gris	Notering	87	109	131	153	174
Daglig tilvækst, g/dag*	934+/- 100 g	0-8,4	0-10,5	0-12,6	0-14,7	0-16,8
Slagtevægt**	+/- 1 kg slagtevægt	2,7	3,2	3,7	4,2	4,7
Døde/kasserede	+/- 1 pct. point	5,7	6	6,3	6,7	7
Noteringsuafhængige værdier						
FEsv pr. kg tilvækst	+/-0,1 FEsv/kg	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4
Basisvægt	+/- 10 pct. afregnet til basisvægt	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Kødprocent	+/- 1 pct. point	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0
Pris ændring eget slagtesvinefoder	+/- 0,1 kr. pr FEsv	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0
Værdi løbende efterbetaling med 7,5 % i rente ***	+/- 1 kr./kg	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Rente	+/- 1 pct. point	6,4	6,4	6,4	6,4	6,4

* producerede grise pr. stiplads ændres, ** Under forudsætning af, at de afregnes til basisvægt

*** Slagtevægt i kg * efterbetaling i kr./kg x ejerens lånerente i % pa x (14 måneder/12 måneder) x 0,5

De noteringsuafhængige værdier er ret vigtige elementer for en slagtesvineproducent, da forbedringer i forhold til landsgennemsnit ikke deles med smågriseproducenter, men går lige i egen lomme.

Derfor skal så mange forbedringer som muligt findes på bedriften af denne type.

- Billigere foder er altid attraktivt, og en blanding, som er 0,1 kr. pr. FEsv billigere, vil give en gevinst på 23 kr. pr. produceret slagtesvin.
- Et foderforbrug, som er 0,1 FEsv pr. kg tilvækst lavere end før, giver en gevinst på ca. 12,4 kr. pr. gris.
- Billigere foder, som sænker foderprisen med 0,1 kr. pr. FEsv, må derfor maksimalt øge FEsv pr. kg tilvækst med ca. 0,19 FEsv/kg tilvækst.
- Løbende efterbetaling har en værdi på 3,7 kr./slagtesvin, hvis der regnes med 1 kr./kg i efterbetaling svarende til 85 kr./slagtesvin ved en slagtevægt på 85 kg og 7,5 % i markedsrente pa.

Værdifastsætning af sogrise-galtgrise

Der henvises til appendiks for den historiske udvikling i kødprocent forskelle mellem sogrise og galtgrise. Den historiske udvikling gør at kun nyere forsøg kan bruges som grundlag.

Forskel mellem sogrise og galtgrise i produktivitet er ganget igennem med økonomiske enhedsværdi fra slagtesvinetabellen ved en notering på 9,75 kr./kg og foderpris på 1,53 kr./FEsv baseret på nyere forsøg fra SEGES Videncenter for Svineproduktion. Alle forsøg vist i tabel 8 er med AutoFOM 3 udstyr på slagteristedet.

Tabel 8. Produktivitet og økonomisk forskel mellem galtgrise og sogrise i DB/slagtesvin, når daglig tilvækst omregnes til værdi per gris.

	Forskel dgl. tilvækst	FEsv/kg	Kødprocent	Værdi tilvækst kr./gris	Værdi FEsv/kg tilvækst kr./gris	Værdi kødpct. kr./gris	Økonomisk tab galtgrise kr./gris
Vådfoder *	29	0,09	-1,30	3,65	-11,16	-14,30	-21,8
Tørfoder *	42	0,14	-1,60	5,29	-17,36	-17,60	-29,7
Restriktiv vådfodring **	-27	0,10	-0,80	-3,40	-12,40	-8,80	-24,6
Semi ad lib vådfodring **	-27	0,09	-0,80	-3,40	-11,16	-8,80	-23,4
Pelleteret tørfoder ad lib**	32	0,17	-1,80	4,03	-21,08	-19,80	-36,8

* Meddelelse nr. 84, SEGES Videncenter for Svineproduktion, 2013. ** Meddelelse nr. 1023, SEGES Videncenter for Svineproduktion, 2015.

Da der er skjulte omkostninger i sig selv ved restriktiv vådfodring baseres vejledende smågrisepris korrektion som følge af galt/sogrise fordeling sig på gennemsnittet af tørfoder resultater. Vejledende priskorrektion er +/- 0,33 kr. smågris per procent under eller over 50 pct. galtgrise, som angiver normalen. Ved 100 pct. galtgrise minus 50 pct. normal galtgrise fås 50 x -0,33 kr./procentpoint svarende til -16,6 kr./smågrisepris korrektion ved køb af 100 pct. galtgrise. I tabel 9 er der vist forskellige smågrisepriskorrekationer som følge af forskellige niveauer af galtgriseandel på et købt smågrisehold.

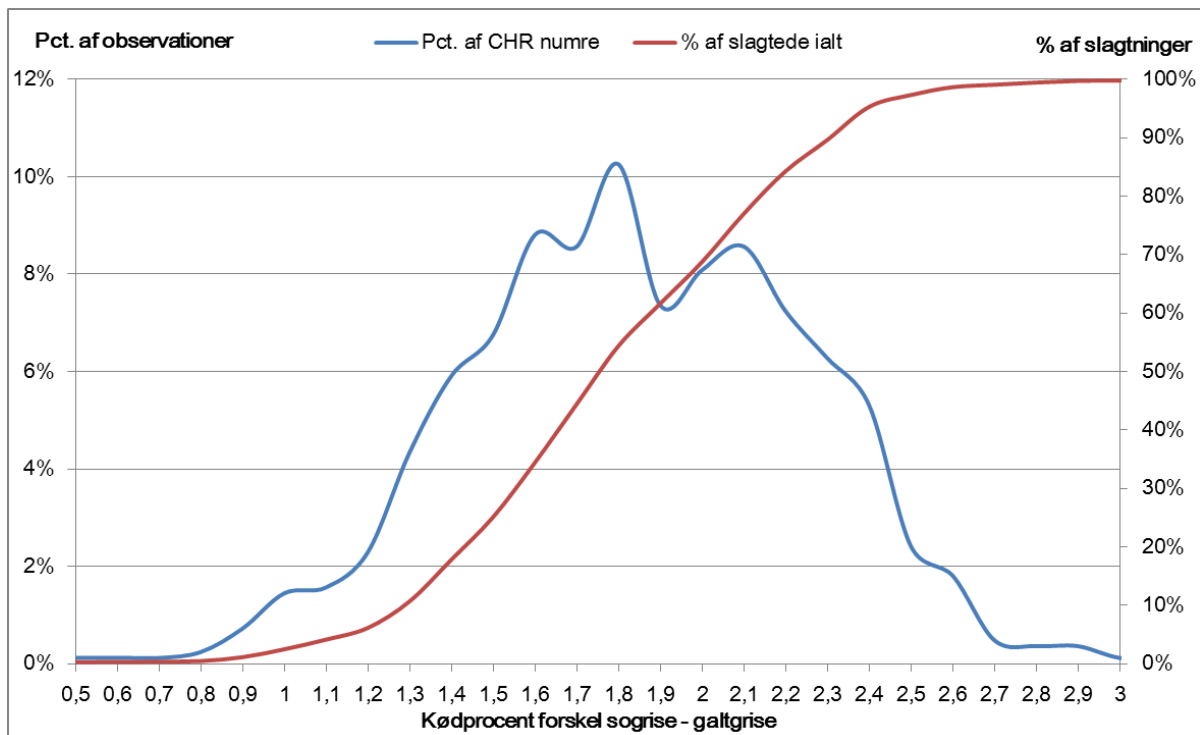
Tabel 9. Vejledende priskorrektion af smågrisepris som følge af kønsfordeling på indkøbte grise. August 2016 værdiberegning.

% grise af slagtede som er galtgrise	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
Tørfodring*	-16,6	-13,3	-10,0	-6,7	-3,3	0,0	3,3	6,7	10,0	13,3	16,6

* Formel: (Procentandel galtgrise – 50) *0,33 kr./procentpoint

Forskel mellem sogrise og galtgrise på besætningsniveau

Med Autofom3 udstyr på alle slagtersteder i Danmark, bortset fra et slagteri i 2016, forventes der gennemsnitlig en forskel i kødprocent på ca. 1,8 mellem sogrise og galtgrise. Der er, som figur 1 viser, meget store forskelle i kødprocentforskelle mellem besætninger. Den midterste observation (50 pct. fraktilen) viser en forskel i kødprocent mellem kønnene på 1,79 kødprocent.

Figur 1. Kødprocent forskel mellem sogrise og galtgrise i % besætningsobservationer. Slagteri med Autofom3. Data 4. kvartal 2015 på et selekteret datasæt (minimum 400 slagtninger og mellem 15-85 pct. galtgrise).

De store variationer skyldes mange forhold. En grovinddeling i kødprocent forskelle mellem køn er vist nedenunder:

- Under < 1,6 kødprocentforskel: Besætninger med restriktiv fodring, sandsynligvis via vådfodring.
- Mellem 1,6-1,9 kødprocentforskel: Besætninger med tørfodring eller ad-lib vådfodring.
- Over 2 i kødprocentforskel: Meget høj daglig tilvækst niveau i besætningen (måske for høj i forhold til maksimalt DB/stiplads) eller for ringe genetik eller forkert fodersammensætning.

Den vejledende smågrisepris korrektion som følge af kønsfordeling/galtgrise andel på indkøbte smågrise ligger tæt på fundne middelværdi i figur 1. Det bemærkes dog, at vejledende priskorrektioner kun er en del af en forhandling om tillæg/fradrag på smågrisene. Øvrige produktivitetstal i forhold til tabel 2 bør indgå samt en diskussion af avlsstrategien i sobesætningen.

Konklusion

De anvendte prisleje er tæt på nulpunkt, hvilket gør producerede enheder fremfor omkostningsfokus mere interessant i denne periode.

De færreste produktivetsmålepunkter kan stå alene når økonomi/produktivitet skal beskrives på en bedrift, men oftest behøves kun ganske få nøgletal.

Søer

I beregningerne har hver ekstra levendefødt gris ca. 87 pct. chance for at blive fravænned. Pattegrisedødeligheden er svagt faldende på landsplan, så de ekstra levendefødte bør have samme overlevelseschancer som de øvrige pattegrise.

Mange besætninger kan i forhold til de bedste reducerer pattegrisedødelighed med ca. 2,5 procentpoint til en værdi af ca. $0,5 \cdot 358$ kr./årsso, altså 179 kr./årsso.

I svineproduktion må der aldrig være ensidigt fokus på kun et produktivetsparameter. En høj faringsprocent kan købes på bekostning af flere spildfoderdage pr. kuld, hvis besætningen kun løber søer i sikker brunst. Kombinationen af en høj faringsprocent koblet sammen med få spildfoderdage pr. kuld viser, at besætningen ikke fremviser flotte produktivitetstal et sted på bekostning af et andet vigtigt nøgletal.

De vigtigste parametre i soholdet er:

- Mange fravænnede grise/farekuld
- Få spildfoderdage pr. kuld - gerne som en afledt effekt af høj faringsprocent
- En fyldt farestald med ønsket antal faringer og efterfølgende så få diegivningsdage som muligt til pattegrisene for at øge fravænningsvægten.

Smågrise

På grund af det relativt lille tilvækstinterval fra 7 til 30 kg, er ændringer i DB som følge af egne ændringer i produktivitetstal oftest små i smågrisestaldene. Omvendt laver de fleste sobesætninger mange flere smågrise end landets slagtesvinebesætninger. Små forbedringer i DB/smågris fra 7 til 30 kg til det bedre har derfor stor effekt på bedriftens bundlinje.

Slagtesvin

Selv mindre produktivetsændringer slår målt i DB/slagtesvin hårdt igennem hos slagtesvineproducenter fordi der ca. laves 80 kg levende tilvækst pr. slagtesvin. Alle måleparametre er derfor vigtige, men nogle forbedringer kan måske kun opnås på bekostning af andre.

Højere kødprocent kan købes på bekostning af daglig tilvækst via mere restriktivt fodring eller via ændret fodersammensætning. Værdien af daglig tilvækst er dog bedre end set længe. De slagtesvinebesætninger, som har luft i produktionstilladelsen og kan "justere" daglig tilvækst via tildeling af foder dagligt eller via foderblandingerne bør lige regne på et par forskellige produktionsstrategier i 2016/2017.

Mange producenter så hellere en højere løbende notering og mindre efterbetaling. Efterbetaling hos DC er eksempelvis vokset fra 0,60 kr./kg i år 2007/2008 til 1,05 i året 2014/2015. Værdifastsætning af 1 kr./kg i løbende efterbetaling fremfor gennemsnitlig 7 måneder forsinkelse har en værdi på ca. 3,7 kr./slagtesvin ved en rente på 7,5 pct. pa.

Ved en lånerente på 10 pct., skal beløbet på 3,7 kr./slagtesvin ganges med 1,33 via $(10/7,5)$. Samme metode gør sig gældende, hvis efterbetaling eller slagtevægt er højere/lavere.

Eneste formildende omstændighed ved øget efterbetaling set med producenternes øjne er, at den muligvis glatter afregningspriser over året lidt ud. Dette har betydning, hvis der kun leveres få hold/år som følge af AI-AU drift.

Forskellen i kødprocent mellem sogrise og galtgrise i perioden 2004-2015 er vokset fra den lavest målte forskel på 1,25 i 2012 til 1,57 procentpoint i 2015. I 2015 var der dog var et fald på 0,06 i forhold til 2014, hvor den var 1,63 kødprocentenheder, hvilket skyldes øget straf på kødprocentafregningen, som øgede fokus. Der forventes en forskel i kødprocent på ca. 1,8 i 2016 mellem so- og galtgrise. Årsager til forskelle over årene er hovedsageligt ændringer i klassificeringsudstyret på slagterierne.

Avl, fodring og besætningsmanagement frikendes for ansvar for udviklingen. Den gennemsnitlige kødprocent har stort set været uændret/stigende. Det, som er tabt på lavere kødprocent på galtgrise, er kommet tilbage via en stigning i kødprocent på sogrise. Sammenlagt er der dog sket en lille stramning i kødprocentfradrag. Omvendt har under- og overvægtsfradrag aldrig været mindre med det store basisvægtinterval, som eksempelvis DC opererer med. Undervægtgrænsen er dog sat op i 2016 til lige under 72 kg hos DC, men nogle grise er så ringe, at det nærmest er en fordel at have nogle få procent undervægtige uanset staldkapacitet og gennemsnitlig slagtevægt.

Vejledende smågrisepriskorrektion ved 100 pct. galtgrise blev -16,6 kr./købt smågris.

Referencer

- [1] Udesen F. 2016. Grundlag for den beregnede smågrisenotering, Notat nr. 1613 - Juni 2016. Videncenter for Svineproduktion, www.vsp.lf.dk
- [2] Maribo. H, M.G. Christiansen. 2013. Økonomi i hangriseproduktion i 2 besætninger. Meddelelse nr. 984. Videncenter for Svineproduktion. www.vsp.lf.dk
- [3] Pedersen A. Ø, M. Holm. 2015. Vådfoder eller tørfoder til so- galt og hangrise. Meddelelse nr. 1023. Videncenter for Svineproduktion. www.vsp.lf.dk

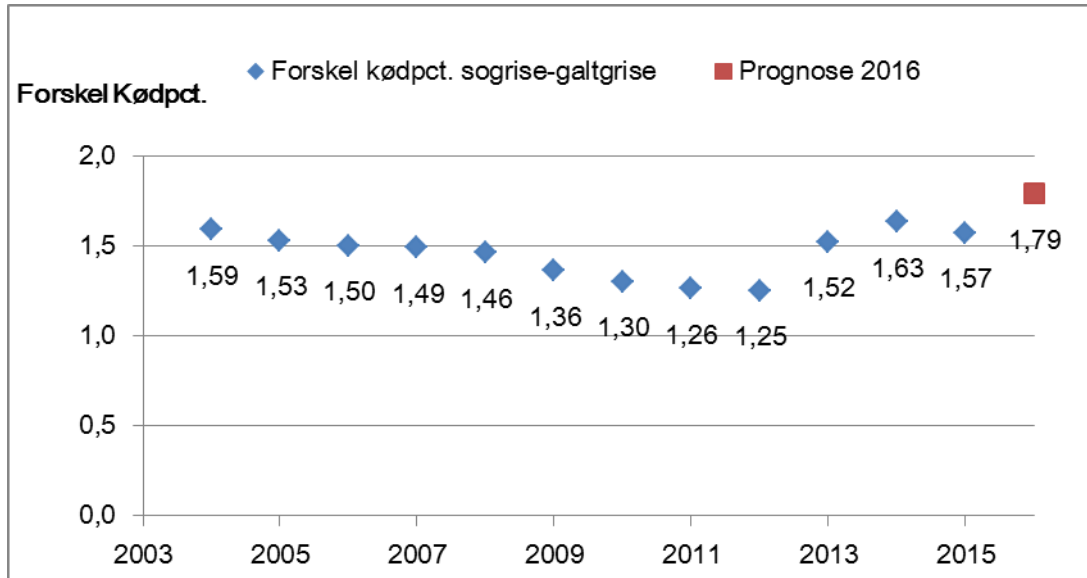
Aktivitetsnr.: 77-7440

//KMY//

Appendiks

Historisk udvikling i kødprocent forskel sogrise og galtgrise

Mens den gennemsnitlige kødprocent har ligget nogenlunde konstant i periode 2004-2015, er der sket en øget marginal forskel i kødprocent mellem so og galtgrise som det fremgår af figur 1.

Figur 2: Den marginale forskel i kødprocent mellem sogrise og galtgrise over årene 2004-2015 samt prognose for 2016

Den allervigtigste årsag til udviklingen i figur 1 er den løbende udskiftning af klassificeringsudstyr på slagterstederne i Danmark.

I tabel 10 er der i note ud for årstal vist forklaringer, som delvist eller helt forklarer det pågældende års udvikling. Kun hovedændringer i klassificering udstyr er nævnt, da slagtersteder i Danmark ikke nødvendigvis skifter udstyr samtidigt.

Tabel 10. Årstabel som viser afgørende faktorer for forskel i kødprocent mellem sogrise og galtgrise. Kilde egne beregninger og klassificeringskontrollen

År	Forklarende faktorer på udviklingen de enkelte år
2009	Ny kødprocentligninger fra den 2/3 2009. De nye ligninger sænker kødprocent forskel mellem so- og galtgrise (alt andet lige).
2011	2 slagterier tager AF1 udstyr i brug. AF1 udstyr giver en kødprocentforskel mellem so- og galtgrise på ca. 1,17. Historisk lav forskel mellem so- og galtgrises kødprocent i 2011-2012.
2012	AF3 udstyr godkendes og tages i brug på nogle slagterier. AF3 udstyr giver en kødprocentforskel mellem so- & galtgrise på ca. 1,8 enheder.
2015	Ny kødprocentafregning hos DC øger fokus på kødprocent i besætningerne, hvilket nok giver et lille fald i forskellen i kødprocent på sogrise-galtgrise via højere tilstræbt kødprocent via management.
2016	Alle slagterier undtagen et har AF3 udstyr. Prognose ca. 1,8 i kødprocent forskel.

VIDENCENTER FOR SVINEPRODUKTION

Tlf.: 33 39 45 00

Fax: 33 11 25 45

vsp-info@seges.dk

Ophavsretten tilhører Videncenter for Svineproduktion. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

Videncenter for Svineproduktion er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.